

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Faisala Husseiniho v právní věci žalobkyně: **B. U. N. N.** (dříve N. B. U. N.), zastoupená JUDr. Jiřím Gottweisem, advokátem se sídlem Kapucínské náměstí 303/5, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2016, čj. MV-92504-4/SO-2016, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 8. 2020, čj. 62 A 180/2016-84,

t a k t o :

Věc se postupuje rozšířenému senátu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 2. 6. 2016, čj. OAM-810-15/ZR-2016, zrušilo platnost povolení žalobkyně k trvalému pobytu na území České republiky podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 14. 8. 2017 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobkyně pobývala mimo území států Evropské unie po dobu delší než 12 měsíců, aniž by její nepřítomnost byla odůvodněna závažnými důvody. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání k žalované, která jej rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítla.

[2] Proti rozhodnutí žalované podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Brně, jenž rozhodnutí žalované zrušil poprvé rozsudkem ze dne 30. 5. 2018, čj. 62 A 180/2016-61. Shledal, že v projednávané věci nebylo nezbytné posuzovat přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně. Dospěl nicméně k závěru, že důvody její nepřítomnosti byly závažnými důvody ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalovaná kasační stížnost. Nejvyšší správní soud jí vyhověl a napadený rozsudek zrušil rozsudkem ze dne 10. 6. 2020, čj. 8 Azs 141/2018-33. Uvedl, že poznávání života a zvyků ve Vietnamu spolu s navštěvováním

tamní základní školy nedosahuje takové intenzity, aby se jednalo o závažné důvody podle citovaného ustanovení.

[4] Krajský soud poté o žalobě rozhodoval znovu. Rozsudkem uvedeným v záhlaví napadené rozhodnutí žalované opět zrušil. V souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu shledal nedůvodnou námitku, že navštěvování základní školy v zemi původu po dobu 5 let spadá pod závažný důvod, pro který by měla být několikaletá nepřítomnost žalobkyně „omluvena“.

[5] Dále se znovu zabýval otázkou posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Na základě aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu usoudil, že žalovaná dostatečně neodůvodnila svůj závěr o tom, že do soukromého a rodinného života žalobkyně nebylo napadeným rozhodnutím zasazeno.

[6] Proti rozsudku podala žalovaná (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. Nesouhlasila s tím, že se dostatečně nevypořádala s přiměřeností rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Pro účely usnesení o postoupení věci je však nadbytečné kasační námitky blíže rekapitulovat. Osmý senát totiž zjistil dvě rozdílné judikaturní linie týkající se existence předmětu řízení o kasační stížnosti, tedy jedné z podmínek řízení, které musí zkoumat z moci úřední.

[7] V průběhu řízení o kasační stížnosti vydala stěžovatelka ve správním řízení (vázána právním názorem krajského soudu ve zrušujícím rozsudku) nové rozhodnutí o odvolání ze dne 22. 9. 2020, kterým zrušila rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 2. 6. 2016 a věc mu vrátila k dalšímu řízení. Následně žalobkyně soudu sdělila, že dne 22. 4. 2021 nabyla státní občanství České republiky. V souvislosti s tím navrhla, aby soud kasační stížnost buď zamítl, nebo případně probíhající řízení zastavil. Správní orgán I. stupně následně usnesením ze dne 19. 7. 2021 správní řízení zastavil podle § 66 odst. 2 správního řádu, neboť zaniklo právo, kterého se řízení týkalo [ve smyslu § 76 písm. a) zákona o pobytu cizinců, dle kterého *platnost povolení k trvalému pobytu zaniká nabytím státního občanství České republiky*].

[8] V souvislosti s tím osmý senát posuzoval, zda zrušením původního prvostupňového rozhodnutí (příp. následným zastavením řízení) nemohlo dojít k odpadnutí předmětu probíhajícího soudního řízení. Existence předmětu řízení totiž patří mezi podmínky řízení, které je třeba zkoumat z moci úřední po celou dobu trvání soudního řízení. V případě odpadnutí předmětu řízení pak jde o neodstranitelnou vadu řízení, pro kterou je soud povinen návrh odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

II. Důvody postoupení věci rozšířenému senátu

[9] Osmý senát Nejvyššího správního soudu při předběžném projednání věci shledal, že je naplněn důvod pro postoupení věci k rozhodnutí rozšířenému senátu, neboť existuje rozporná judikatura jednotlivých senátů tohoto soudu, respektive osmý senát dospěl k právnímu názoru odlišnému od právního názoru již vyjádřeného v některých rozsudcích NSS (§ 17 odst. 1 s. ř. s.). Jednotlivé senáty Nejvyššího správního soudu odlišně přistupují

pokračování

k otázce (ne)existence předmětu řízení s ohledem na charakter řízení, ve kterém v průběhu řízení o kasační stížnosti dojde ke zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného správního orgánu, příp. správního orgánu I. stupně, a k následnému vydání rozhodnutí.

[10] Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu v této věci následuje rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2007, čj. 7 Afs 143/2006-95, *INPEKO*. V něm soud dospěl k závěru, že „[b]ude-li v rámci **přezkumného řízení** vedeného správními orgány (§ 55b zákona o správě daní a poplatků), které předcházelo soudnímu přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí odvolacího správního orgánu (finančního ředitelství), toto žalobou napadené rozhodnutí **pravomocně zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno** (§ 55b odst. 1 téhož zákona), nejsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí ve věci samé (odpadl předmět řízení). Krajskému soudu proto nezbude, než pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení podanou žalobu odmítnout [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]“. Tuto linii (odpadnutí předmětu řízení poté, co je původní rozhodnutí správního orgánu zrušeno v přezkumném řízení) následovaly např. rozsudky NSS ze dne 28. 5. 2010, čj. 2 Afs 125/2009-104, č. 2207/2011 Sb. NSS (přezkumné řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu), nebo ze dne 21. 11. 2019, čj. 8 Afs 361/2018-49, č. 3951/2020 Sb. NSS (přezkumné řízení podle zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu). Na rozsudek *INPEKO* přiměřeně navázala judikatura v situacích, kdy bylo žalobou napadené rozhodnutí zrušeno v **jiném** (než přezkumném) **řízení** [např. v řízení podle § 12 odst. 4 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí; usnesení NSS ze dne 14. 1. 2016, čj. 9 Ads 147/2015-24]. Jako další příklad lze uvést usnesení NSS ze dne 8. 6. 2017, čj. 1 Afs 332/2016-39, kde žalovaný v průběhu řízení o kasační stížnosti **nahradil** napadené oznámení o nevyplacení části dotace podle § 14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, oznámením novým.

[11] Z toho vyplývá, že v obecné rovině k odpadnutí předmětu řízení dochází, pokud je žalobou napadené rozhodnutí pravomocně zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno v jiném řízení.

[12] Totožné důsledky nastanou také v případě zrušení, nahrazení či změny napadeného rozhodnutí v jiném řízení v průběhu řízení o kasační stížnosti. Podle ustálené judikatury by totiž případným věcným přezkumem kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval o konkrétních subjektivních veřejných právech, neboť žádné rozhodnutí, které by subjektivní veřejná práva žalobkyně mohlo zasáhnout, již neexistuje a „neobživlo“ by ani při zrušení kasační stížnosti napadeného rozsudku. Druhostupňové rozhodnutí nemůže existovat samo o sobě, tj. bez rozhodnutí prvního stupně a krajský soud by i po případném vrácení věci Nejvyšším správním soudem musel žalobu odmítnout. Věcné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu by tak bylo rozhodnutím ryze akademickým (rozsudek sp. zn. 9 Ads 147/2015, a rozsudek ze dne 30. 9. 2021, čj. 6 Azs 52/2021-34).

[13] Čtvrtý senát NSS však výše predestřenou judikaturu usnesením ze dne 24. 5. 2021, čj. 4 Ads 312/2020-39, vyložil podle osmého senátu nesprávným způsobem. Aplikoval ji totiž na situaci, kdy je správní rozhodnutí zrušeno nikoliv „v jiném řízení“ (s čímž počítá výše uvedená judikатурní linie), ale v původním řízení, které „ožilo“ v důsledku zrušujícího rozsudku krajského soudu. Ve věci čtvrtého senátu Městský soud v Praze zrušil rozhodnutí, kterým žalovaný správní orgán (stěžovatel) zamítl odvolání proti rozhodnutí,

kterým byl ukončen služební poměr žalobkyně. V průběhu řízení o kasační stížnosti vydal žalovaný v návaznosti na zrušující rozsudek městského soudu nové rozhodnutí o původním odvolání žalobkyně, kterým bylo zrušeno prvostupňové rozhodnutí o ukončení služebního poměru. Z nového rozhodnutí o odvolání, které bylo v řízení o kasační stížnosti předloženo žalobkyní, jasně vyplývá, že žalovaný nově odvolání vyhověl v důsledku vázanosti právním názorem zrušujícího rozsudku. To vysloveně potvrdil i žalovaný ve vyjádření k tomuto podání žalobkyně. Ten poukázal na to, že předmět řízení neodpadl, neboť jím je rozsudek městského soudu, který zrušen ani změněn nebyl. Pokud by nepostupoval podle zrušujícího rozsudku městského soudu, dopouštěl by se nezákonné nečinnosti. Čtvrtý senát však i v této situaci dospěl k závěru, že odpadl předmět řízení, jelikož rozhodnutí, jehož zákonnost byla napadena v soudním řízení, bylo v rámci správního procesu zrušeno.

[14] Na toto usnesení čtvrtého senátu pak navázal první senát v usnesení ze dne 6. 1. 2022, čj. 1 As 199/2021-58. Ve zde řešené věci žalovaný původně zamítl odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu, kterým byla povolena změna stavby před dokončením. Krajský soud toto rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. I v této věci žalovaný v průběhu řízení o kasační stížnosti vydal nové rozhodnutí o původním odvolání žalobce, jímž prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil stavebnímu úřadu k novému projednání. Žalovaný znovu rozhodoval v návaznosti na zrušující rozsudek krajského soudu, což ve svém vyjádření potvrdili žalobce a osoba zúčastněná na řízení IV). První senát uvedl, že v době jeho rozhodování neexistovalo ani rozhodnutí o změně stavby před dokončením, proti němuž žalobce brojil v odvolacím řízení, ani původní rozhodnutí o odvolání. Proto dospěl k závěru, že předmět řízení před správními soudy odpadl. Ve vyjádření k ústavní stížnosti proti citovanému usnesení následně poukázal na to, že žalovaný novým rozhodnutím zrušil prvostupňové rozhodnutí na základě jiných skutečností, než závazného právního názoru vysloveného ve zrušujícím rozsudku krajským soudem, což se nápadně podobalo situaci, *„kdy dojde ke zrušení správního rozhodnutí kupříkladu v důsledku přezkumného řízení“* (ve smyslu judikatury citované v bodě [10] tohoto usnesení). Tato informace však z textu samotného usnesení nevyplývá a navíc podle osmého senátu ani nemůže být pro posouzení otázky existence předmětu řízení podstatná, jak bude rozvedeno dále.

[15] Stejně tak první senát posoudil obdobnou situaci v usnesení ze dne 14. 3. 2022, čj. 1 Afs 351/2021-94, *VEMEX*. V této věci městský soud v návaznosti na zrušující rozsudek NSS ze dne 9. 9. 2021, čj. 1 Afs 129/2021-63, zrušil rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti dodatečným platebním výměrům na daň z přidané hodnoty. Žalovaný v průběhu řízení o jeho následné kasační stížnosti proti zrušujícímu rozsudku městského soudu vydal v návaznosti na tento rozsudek nové rozhodnutí, jímž část dodatečných platebních výměrů zrušil (a v tomto rozsahu řízení zastavil), a část dodatečných platebních výměrů změnil. Na základě toho první senát dospěl k závěru o odpadnutí předmětu řízení. Ani v tomto usnesení první senát neargumentoval tím, že žalovaný zrušil prvostupňové rozhodnutí na základě jiných skutečností, než závazného právního názoru krajského soudu.

pokračování

[16] Podle reprodukováných závěrů čtvrtého a prvního senátu by tedy k odpadnutí předmětu řízení mělo dojít tehdy, pokud správní orgány po vydání zrušujícího rozsudku krajského soudu ve věci znovu rozhodnou.

[17] Takový postup je však podle přesvědčení osmého senátu svými důsledky v rozporu s již existující judikaturou rozšířeného senátu. Ten v rozsudku ze dne 15. 8. 2006, čj. 8 Ans 1/2006-135, č. 1012/2007 Sb. NSS, konstatoval, že vydal-li správní orgán rozhodnutí tak, jak mu uložil pravomocný rozsudek krajského soudu k žalobě proti nečinnosti, nestane se tím jeho kasační stížnost proti takovému rozsudku nepřipustnou. Uvedl, že „[v]ýklad soudního řádu správního nemůže vést správní orgán k nutnosti volby, a to buď jednat v souladu s pravomocným rozhodnutím krajského soudu za vědomí ztráty opravného prostředku, nebo vědomě pravomocné rozhodnutí krajského soudu ignorovat za účelem udržení přípustnosti opravného prostředku.“ Věcnému projednání kasační stížnosti správního orgánu proto nebrání, že správní orgán v průběhu řízení o jím podané kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu, které mu ukládá vydat rozhodnutí, takové rozhodnutí vydal. Zároveň uzavřel, že „[p]ředmětem řízení o kasační stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu je rozhodnutí krajského soudu, nikoliv nečinnost správního orgánu (která byla předmětem řízení před krajským soudem). Tento závěr vyplývá z povahy kasační stížnosti jako nástroje přezkumu pravomocných rozhodnutí krajských soudů a je podpořen mimo jiné rozsahem stížních bodů, které může správní orgán v takovém řízení uplatnit (srov. § 103 odst. 1 s. ř. s.).“

[18] Byť oba citované závěry rozšířený senát vyslovil ve vztahu k žalobě proti nečinnosti, jsou dle následné judikatury přenositelné i na řízení o žalobě proti rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 25. 7. 2016, čj. 8 As 135/2015-36, či ze dne 31. 7. 2019, čj. 9 As 127/2017-44). Citované rozsudky řešily stejnou procesní situaci, jako v nyní projednávané věci. Ke dni rozhodování NSS již neexistovalo rozhodnutí správního orgánu I. stupně, řízení bylo zastaveno a pravomocný byl pouze rozsudek napadený kasační stížností žalovaného správního orgánu. Tyto judikáty však nijak nejsou v rozporu s judikaturní linií popsanou v bodě [12]. Tato judikaturní linie totiž vychází z širšího pojetí předmětu řízení o kasační stížnosti, kterým jsou veřejná subjektivní práva fyzických a právnických osob. V tomto bodě citované rozsudky však míní předmět řízení o kasační stížnosti v užším slova smyslu. Tím je právě kasační stížností napadené soudní rozhodnutí a řízení, z něhož vzešlo. Pokud tedy napadené rozhodnutí krajského soudu existuje a je pravomocné, tak předmět řízení o kasační stížnosti neodpadá, nedojde-li zároveň k odpadnutí předmětu řízení v širším slova smyslu. Nedošlo totiž k situaci, že by zrušení napadeného soudního rozhodnutí nemohlo mít dopad do veřejných subjektivních práv žalobkyně. Ačkoliv tedy obě linie hovoří o předmětu řízení o kasační stížnosti, pokaždé tak činí v jiném smyslu.

[19] Lze proto uzavřít, že i v řízení o žalobě proti rozhodnutí by byl správní orgán stavěn před popsanou nutností volby mezi vydáním nového rozhodnutí a šancí na meritorní projednání jeho kasační stížnosti, jak vyplývá z judikatury uvedené v následujícím odstavci.

[20] Usnesením ze dne 24. 4. 2007, čj. 2 Ans 3/2006-49, č. 1255/2007 Sb. NSS, rozšířený senát správním orgánům stanovil povinnost, aby v případě zrušujícího rozsudku krajského soudu pokračovaly v řízení a řídily se přitom závazným právním názorem krajského

soudu, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. Tento právní názor je v judikatuře NSS stále zastáván (rozsudky NSS ze dne 9. 6. 2016, čj. 2 Azs 307/2015-41, bod 14, nebo ze dne 1. 10. 2021, čj. 5 As 108/2021-61, bod 28). Výše uvedené závěry čtvrtého a prvního senátu však tento závěr fakticky popírají, jelikož pokud by správní orgán chtěl, aby o jeho kasační stížnosti bylo věcně rozhodnuto, musel by otálet s vydáním nového rozhodnutí o odvolání, čímž by se vědomě dopouštěl nečinnosti v odvolacím řízení.

[21] Přijetím postupu, který zvolil čtvrtý a první senát, by zároveň došlo k popření judikatury NSS, podle které vedle sebe mohou existovat dvě správní rozhodnutí v téže věci, byť jde o nežádoucí jev (kromě výše citované judikatury rozšířeného senátu např. rozsudek ze dne 10. 10. 2013, čj. 9 Afs 71/2012-34, či ze dne 18. 7. 2019, čj. 2 Afs 249/2017-66). Podle citované judikatury tato skutečnost nemá za následek zmatečnost řízení či nezákonnost kasační stížností napadeného rozsudku. Hrozba existence dvou správních rozhodnutí vydaných v téže věci ani sama o sobě není důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Způsobem vyřešení existence dvou správních rozhodnutí v těchto případech se pak Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku sp. zn. 2 Azs 307/2015 nebo v usnesení ze dne 30. 10. 2020, čj. 5 Azs 254/2020-101.

[22] V případě usnesení *VEMEX* první senát také fakticky popřel smysl a účel § 124a daňového řádu, na což následně odkázal i žalovaný v této věci (Odvolací finanční ředitelství) v ústavní stížnosti proti zmiňovanému usnesení. Citované ustanovení stanoví, kdy se nové rozhodnutí správce daně, jež bylo vydáno v důsledku zrušujícího rozsudku krajského soudu, stane ze zákona neúčinným. Zákonodárce tak přijal právní úpravu, která řeší stav spočívající v existenci dvou rozhodnutí v jednom řízení. Tento úmysl zákonodárce by však zcela postrádal smysl, kdyby byl přijat závěr, že vydáním nového rozhodnutí ve věci odpadá předmět řízení a kasační stížnost musí být pro tento nedostatek podmínky řízení odmítnuta.

[23] Přijetím závěrů čtvrtého a prvního senátu by tak v zásadě nebylo možné po zrušení rozhodnutí o odvolání krajským soudem (za současného vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení) a následném podání kasační stížnosti ze strany žalovaného správního orgánu vydat navazující rozhodnutí o odvolání před vydáním meritorního rozsudku o kasační stížnosti, aniž by se tím správní orgán vystavoval riziku odmítnutí kasační stížnosti pro odpadnutí předmětu řízení. Tímto postupem by se však zároveň dopouštěl nečinnosti v následném odvolacím řízení. Naopak, pokud by měl správní orgán v úmyslu vést odvolací řízení (příp. vydat nové rozhodnutí), aniž by byl nečinný, zbavil by se tak možnosti podat proti zrušujícímu rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Zbaven možnosti meritorního projednání kasační stížnosti by však byl v případě vydání nového rozhodnutí žalovaným v průběhu řízení před NSS nejen správní orgán, ale i účastník řízení před správním orgánem, který následně vystupoval v soudním řízení jako osoba zúčastněná na řízení, jako tomu bylo ve věci sp. zn. 1 As 199/2021. Uvedený postup by byl porušením práva na přístup k soudu, garantovaného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, dle kterého se každý může stanoveným způsobem domáhat svého práva u nezávislého a nestranného soudu. V neposlední řadě lze jako další neočekávaný důsledek uvést, že správní orgány jsou v dalším řízení vázány právním názorem, který vyslovil krajský soud

pokračování

ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Pokud jej tedy budou respektovat, byla by tato jejich zákonná povinnost v souladu se závěry prvního a čtvrtého senátu neslučitelná s jejich šancí na meritorní projednání kasační stížnosti. Tím by však byla omezena sjednocující role Nejvyššího správního soudu ve smyslu § 12 odst. 1 s. ř. s., jelikož ten v případě, že kasační stížnost odmítne pro odpadnutí předmětu řízení, zpravidla nevysloví závazný právní názor podle § 78 odst. 5 s. ř. s., skrze který by judikaturu krajských soudů sjednocoval.

[24] Vzhledem k závěrům rozšířeného senátu ve věcech sp. zn. 2 Ans 3/2006 a 10 Ads 99/2014 je evidentní, že správní soudnictví situaci nastalou v usneseních sp. zn. 4 Ads 312/2020, 1 As 199/2021 a *VEMEX* předvídá a judikatura NSS s ní pracuje. Osmý senát má tedy za to, že není třeba nijak dále dokládat konkrétní příklady toho, že různé senáty NSS zcela běžně rozhodují meritorně ve věcech v době, kdy už bylo v důsledku zrušujícího rozsudku krajského soudu vydáno nové rozhodnutí ve správním řízení. V určitých případech navíc i samy instruují krajský soud či správní orgány, která správní rozhodnutí v důsledku zrušujícího rozsudku „obživla“ a jak s nimi případně naložit (např. rozsudek ze dne 6. 12. 2017, čj. 6 Afs 282/2017-26, bod 19).

[25] Osmý senát se ztotožňuje s citovanou judikaturou rozšířeného senátu, ze které lze podle jeho přesvědčení dovodit, že v případě, že správní orgány během řízení o kasační stížnosti na základě zrušujícího rozsudku krajského soudu ve věci vydají nové rozhodnutí, k odpadnutí předmětu soudního řízení nedochází. Považuje za vhodné poukázat na komplikace, které by způsobilo přistoupení na druhou judikaturní větev. Klíčová je role zrušujícího rozsudku krajského soudu, neboť ten je tím, co dává „do pohybu“ další stádium správního řízení. Kdyby nebylo rozsudku, kterým krajský soud zruší rozhodnutí správního orgánu, tak by řízení zůstalo pravomocně ukončené napadeným rozhodnutím o odvolání. Proto podle osmého senátu nemůže být relevantní úvaha prvního senátu ve vyjádření k ústavní stížnosti ve věci sp. zn. 1 As 199/2021, že žalovaný správní orgán následně nezruší prvostupňové rozhodnutí (pouze) proto, že jej k tomu zavázal krajský soud, ale sám nalezne důvody jiné, případně dokonce bude postupovat v rozporu se závazným právním názorem krajského soudu.

[26] Daná judikaturní linie, že předmět řízení odpadá i tehdy, pokud odvolací správní orgán zruší rozhodnutí správního orgánu I. stupně až po zásahu správního soudu, není správná i z dalšího důvodu. Je totiž založena na tom, že pokud je zrušeno i prvostupňové rozhodnutí, není už o čem rozhodovat. Pak by ale musela být od začátku nepřípustná také kasační stížnost žalovaného správního orgánu, pokud by krajský soud zrušil nejen odvolací, ale i prvostupňové správní rozhodnutí v souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. I v takovém případě totiž již neexistuje ani prvostupňové rozhodnutí, přičemž právě neexistence alespoň prvostupňového rozhodnutí vedla čtvrtý a první senát k závěru o odpadnutí předmětu řízení. Z toho vyplývá, že pro posouzení existence předmětu řízení nemůže být relevantní to, že žalovaný správní orgán v rámci nového stadia téhož správního řízení, vyvolaného na základě rozsudku krajského soudu, zruší rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[27] V nyní projednávané věci řeší osmý senát situaci, kdy žalovaný během řízení před NSS zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně, který následně řízení zastavil z důvodu,

že žalobkyně nabyla státní občanství. Ke zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně však mohlo dojít jen díky tomu, že krajský soud nejprve zrušil původní zamítavé rozhodnutí o odvolání (podrobněji viz bod [7] tohoto usnesení). Pokud by osmý senát kasační stížnosti vyhověl a zrušil napadený rozsudek, „obživlo“ by tím napadené rozhodnutí stěžovatelky, kterým zamítla odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Nebyl by tedy vůbec žádný prostor v původním správním řízení pokračovat. Výsledek řízení je tak minimálně způsobilý ovlivnit právo žalobkyně na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 7 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Podle § 8 odst. 1 citovaného zákona lze totiž nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím uplatnit pouze tehdy, pokud bylo pravomocné rozhodnutí pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Pokud by však měl osmý senát následovat předestřenou druhou judikaturní linii, musel by kasační stížnost odmítnout pro odpadnutí předmětu řízení.

[28] Otázka, jež je v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena rozdílně, a kterou předkládá osmý senát rozšířenému senátu k rozhodnutí, proto zní:

Má být kasační stížnost podaná proti zrušujícímu rozsudku krajského soudu odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro odpadnutí předmětu řízení před Nejvyšším správním soudem, pokud správní orgán vydá nové rozhodnutí ve správním řízení v důsledku zrušujícího rozsudku krajského soudu?

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

Rozšířený senát bude ve věci rozhodovat ve složení: Josef Baxa, Zdeněk Kühn, Karel Šimka, Filip Dienstbier, Barbara Pořízková, Aleš Roztočil, Petr Mikeš. Účastníci mohou namítnout podjatost těchto soudců (§ 8 odst. 1 s. ř. s.) do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení.

V téže lhůtě mohou účastníci rovněž podat svá vyjádření k právní otázce předkládané rozšířenému senátu.

V Brně 7. prosince 2022

Petr Mikeš
předseda senátu